

BACHELOROPLEIDING PEDAGOGIEK

**BACHELOROPLEIDING TOT LERAAR
VOORTGEZET ONDERWIJS VAN DE
TWEEDE GRAAD IN PEDAGOGIEK**

HERSTELBEOORDELING

**HOGESCHOOL VOOR PEDAGOGISCH EN SOCIAAL-
AGOGISCH ONDERWIJS GRONINGEN**

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0760

© 2020 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE HERSTELBEOORDELING VAN DE BACHELOROPLEIDING PEDAGOGIEK EN DE LERARENOPLEIDING PEDAGOGIEK AAN DE HOGESCHOOL VOOR PEDAGOGIEK EN SOCIAAL-AGOGISCH ONDERWIJS GRONINGEN	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDINGEN.....	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING	5
SAMENSTELLING VAN HET PANEL.....	6
WERKWIJZE VAN HET PANEL	6
SAMENVATTEND OORDEEL HERSTELBEOORDELING VAN HET PANEL	8
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET UITGEBREIDE BEOORDELINGSKADER VOOR DE HERSTELBEOORDELING	11
BIJLAGEN	19
BIJLAGE 1: BEOOGDE EINDKWALIFICATIES.....	21
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S	22
BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA	24
BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	25

Dit rapport is vastgesteld op 4 maart 2020

RAPPORT OVER DE HERSTELBEOORDELING VAN DE BACHELOROPLEIDING PEDAGOGIEK EN DE LERARENOPLEIDING PEDAGOGIEK AAN DE HOGESCHOOL VOOR PEDAGOGIEK EN SOCIAAL-AGOGISCH ONDERWIJS GRONINGEN

Dit herstelbeoordelingsrapport volgt het Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO 2016.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDINGEN

Bacheloropleiding Pedagogiek

Naam van de opleiding:	Pedagogiek
CROHO-nummer:	35158
Niveau/oriëntatie van de opleiding:	HBO-bachelor
Aantal studiepunten:	240 EC
Afstudeerrichtingen:	Uitstroomprofiel Jeugd- en Gezinsprofessional Onderwijsbegeleiding Academische Route
Locatie:	Groningen
Variant:	Deeltijd
Onderwijstaal:	Nederlands

Lerarenopleiding Pedagogiek

Naam van de opleiding:	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek
CROHO-nummer:	35204
Niveau/oriëntatie van de opleiding:	HBO-bachelor
Aantal studiepunten:	240 EC
Afstudeerrichtingen:	-
Locatie:	Groningen
Variant:	Deeltijd
Onderwijstaal:	Nederlands

Het bezoek van het visitatiepanel Herstelbeoordeling Pedagogiek aan de Hogeschool voor Pedagogisch en Sociaal-Agogisch Onderwijs van Groningen vond plaats op 22 januari 2020.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Hogeschool voor Pedagogisch en Sociaal-Agogisch Onderwijs
Status van de instelling:	Niet bekostigd
Resultaat instellingstoets:	Niet van toepassing

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 4 november 2019 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de bacheloropleiding Pedagogiek en de Lerarenopleiding Pedagogiek beoordeelde bestond uit:

- Dr. L.M.M. (Loes) Houweling, hogeschoolhoofddocent bij het Instituut Ecologische Pedagogiek en onderzoeker lectoraat Jeugd, beiden aan de Hogeschool Utrecht (HU) [voorzitter];
- Drs. J. (Jacqueline) Bolding, projectleider en groepsleerkracht VMBO basis/kader, docent onderwijskunde lerarenopleidingen en adviseur onderwijsinnovatie Instituut Sociale Wetenschappen aan de Hogeschool Utrecht (HU);
- Dr. F.H. (Fedor) de Beer, onderzoeker bij het Kenniscentrum Kwaliteit van Leren en lerarenopleider en docent bij de Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO) en de masters Leraar Wiskunde en Pedagogiek aan de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN);
- Dr. N.A. (Nico) Broer, manager kennisontwikkeling bij het Onderzoekscentrum Christelijk Leraarschap bij Driestar educatief te Gouda;
- Mw. M. (Margriet) Brakels, deeltijdstudent Pedagogiek aan NHL Stenden in Leeuwarden [student-lid].

Het panel werd ondersteund door dr. A. (Anna) Sparreboom, die optrad als secretaris.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

Vorbereiding

De hbo-bacheloropleidingen Pedagogiek en de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek zijn in grote mate geïntegreerd. In dit rapport zullen de twee opleidingen, tenzij anders vermeld, samen besproken worden.

Ter voorbereiding op de herstelbeoordeling hebben de opleidingen gezamenlijk een uitgebreide stand-van-zakennotitie opgesteld (Notitie Stand van Zaken Herstelplan) en vijf panelleden gevraagd om het herstel te beoordelen. Vier panelleden, onder wie de voorzitter, waren lid van het panel dat de opleidingen in 2017 beoordeelde. Er is een nieuw student-lid uitgenodigd, omdat het student-lid dat in 2017 deelnam inmiddels was afgestudeerd.

Omdat beide opleidingen in 2017 op drie van de elf standaarden met 'onvoldoende' werden beoordeeld en daardoor slechts drie standaarden beoordeeld hoefden te worden, is gekozen voor een eendaags locatiebezoek. Tijdens deze dag voerde het panel gesprekken met opleidingsmanagement, docenten, studenten, de examencommissie, vertegenwoordigers van het beroepenveld en alumni. Het panel heeft alle stageverslagen en scripties die met de nieuwe beoordelingsprotocollen zijn beoordeeld, opgevraagd (4 scripties en 4 stageverslagen van *Pedagogiek*, 6 scripties en 4 stageverslagen van *Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek*). Bij alle opgevraagde scripties en stageverslagen waren ook de beoordelingsformulieren van beide beoordelaars gevoegd. Na een controle op volledigheid door de secretaris zijn het accreditatiebesluit van de NVAO over de opleidingen, de stand-van-zakennotitie, bijlagen en de beoordelingsformulieren aan het panel ter beschikking gesteld. Het overzicht van de bestudeerde documenten staat in Bijlage 4. Het panel bestudeerde deze documenten en noteerde voor het overleg de eerste bevindingen.

Startvergadering, paneloverleg en rapportage

Het panel is op 2 september 2019 bij elkaar gekomen voor een startvergadering. In aanloop naar de herstelbeoordeling bestudeerden de panelleden de documentatie en formuleerden op basis hiervan vragen en aandachtspunten. Op 21 januari 2020 heeft het panel overleg gevoerd om zijn eerste bevindingen op basis van het materiaal te bespreken en vragen te formuleren. Op basis van de bevindingen uit het vooronderzoek en het locatiebezoek door het panel heeft de secretaris een conceptrapport opgesteld dat, na accordering door het panel, aan de opleidingen is voorgelegd ter

toetsing van feitelijke onjuistheden. Het panel heeft het commentaar van de opleidingen besproken en vervolgens het definitieve rapport vastgesteld.

Definitie oordelen

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (2016) heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een Associate Degree-programma, bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit en vertoont tekortkomingen op meer aspecten.

Voldoende

De opleiding voldoet over de volle breedte van de standaard aan de basiskwaliteit.

Goed

De opleiding steekt systematisch uit boven de basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch ver uit boven de basiskwaliteit en geldt als een internationaal voorbeeld.

SAMENVATTEND OORDEEL HERSTELBEOORDELING VAN HET PANEL

De hbo-bacheloropleidingen Pedagogiek en de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek zijn in grote mate geïntegreerd; pas in het derde jaar maken studenten de keuze voor pedagogiek of de lerarenvariant. In dit rapport zullen de twee opleidingen, tenzij anders vermeld, samen besproken worden.

In 2017 werden bij beide opleidingen 3 van de 11 standaarden (2, 10 en 11) als 'onvoldoende' beoordeeld, waarmee het eindoordeel over beide opleidingen ook 'onvoldoende' was. In het kader van de herstelbeoordeling heeft het panel gezien dat de opleidingen sinds 2017 grote stappen hebben gemaakt. De voorgenomen verbetermaatregelen zijn passend en goed uitgevoerd.

Standaard 2

Het panel was in 2017 van mening dat het inoefenen van beroepsvaardigheden in beide opleidingen niet voldoende aan bod kwam. Daarnaast was een stage als programmaonderdeel in jaar 4 - in de optiek van het panel - te laat om studenten gelegenheid te geven hun vaardigheden in de praktijk te ontwikkelen. De eenmaligheid van de stage was daarvoor ook niet bevorderlijk. Het panel concludeerde dat de opleidingen meer nadruk zouden moeten leggen op het trainen van beroepsvaardigheden in praktijksituaties en dat studenten eerder in contact zouden moeten worden gebracht met de praktijk.

In het kader van het hersteltraject hebben de opleidingen de programma's aangepast, waardoor studenten eerder met de beroepspraktijk in aanraking komen. In het programma van jaar 2 en 3 zijn 13 werkveldopdrachten geïntroduceerd. De werkveldopdrachten hebben gemeen dat zij studenten kortere of langere tijd in aanraking brengen met een actor uit het pedagogische werkveld. Het panel vindt de nieuw ontwikkelde werkveldopdrachten er duidelijk en aantrekkelijk uitzien. Ze bieden studenten niet alleen een kennismaking met de praktijk, maar ook een gelegenheid om competenties te trainen. Het panel raadt aan om de stof explicieter te koppelen aan de eigen eindtermen én de landelijke opleidings- en competentieprofielen, zodat studenten goed voor ogen hebben aan welke eindkwalificaties zij werken.

De opleiding heeft twee leerlijnen gericht op werkveldoriëntatie ontwikkeld: Jeugdzorg en Doceren in de BVE-sector (BVE staat voor beroepsonderwijs en volwasseneneducatie). Het panel adviseert om nog wat aandacht te besteden aan de samenhang tussen de werkveldopdrachten, om zo de leerlijnen te versterken. Om diezelfde reden beveelt het panel aan om iemand een regiefunctie te geven over de leerlijnen.

De opleiding heeft ervoor gekozen om de stage niet naar voren te plaatsen in het curriculum. Het panel vindt het voor studenten die niet in een relevant werkveld werken jammer dat er slechts één stage is, maar stelt vast dat studenten door de werkveldopdrachten wel eerder en intensiever in aanraking komen met de beroepspraktijk dan voorheen.

Het panel constateert dat het programma studenten voldoende in de gelegenheid stelt om passende professionele onderzoeks- en beroepsvaardigheden te ontwikkelen. Het concludeert dat de eerdere tekortkomingen voldoende zijn hersteld.

Standaard 10

In 2017 voldeden de beoordelingsprotocollen van zowel de stage als de scriptie naar het oordeel van het panel niet. De beoordelingscriteria waren weinig scherp en concreet geformuleerd en de beoogde leerresultaten visievorming en beroepsvaardigheden kwamen onvoldoende aan bod. Daarom was moeilijk of niet vast te stellen of de eindwerken van de studenten aan de beoogde leerresultaten beantwoordden. Daarnaast was bij de scripties niet duidelijk hoe beide examinatoren samen tot een cijfer kwamen.

Het panel stelt vast dat de opleidingen een grote verbetering hebben gemaakt inzake de beoordeling van scripties en stages. De beoordelingsprotocollen zijn compleet vernieuwd. Alle in het herstelplan genoemde maatregelen ten aanzien van toetsing zijn in de nieuwe protocollen doorgevoerd. Het is nu goed mogelijk om vast te stellen of en in hoeverre stages en scripties voldoen aan de beoogde leerresultaten. Door de aanpassingen is nu inzichtelijk dat de twee beoordelaars eerst onafhankelijk beoordelen en daarna, na kallibratie, tot een eindoordeel komen.

Het panel heeft een aantal adviezen die bij de doorontwikkeling van de beoordelingsprotocollen zouden moeten worden meegenomen. Het gaat bijvoorbeeld om reductie van het aantal beoordelingscriteria, toelichting bij de omzetting van plussen en minnen in cijfers en het vergroten van het onderscheidend vermogen van het beoordelingsformat. Daarnaast adviseert het panel om de scriptie- en stagebegeleiding en -beoordeling te verdelen over een grotere groep docenten en meer te kalibreren, ook met externen. In de optiek van het panel zouden de opleidingen bij de verdere ontwikkeling van de toetspraktijk bovendien baat hebben bij een proactieve houding van de examencommissie.

Op basis van de in het docentencorps aanwezige expertise en de gesprekken met docenten en management tijdens het locatiebezoek, heeft het panel er vertrouwen in dat deze aandachtspunten goed zullen worden aangepakt.

Standaard 11

In 2017 herkende het panel de beoogde leerresultaten visievorming en beroepsvaardigheden onvoldoende in de stageverslagen en scripties. Bovendien ontbrak het vaak aan een reflectie vanuit een gedegen theoretische basis. Het panel vond dat in een aantal van de scripties strikter aan de lijn van probleemstelling naar analyse en van analyse naar conclusies vastgehouden had moeten worden. Tot slot merkte het panel op dat de onderwerpen van enkele scripties niet goed pasten bij de inhoud van de opleidingen.

Het panel constateert dat de verbetermaatregelen de tekortkomingen adresseren en goed zijn uitgevoerd. In de instructies voor de scriptie en het stageverslag is nu helder omschreven wat van studenten verwacht wordt met betrekking tot visievorming en beroepsvaardigheden. Ook zijn de eisen ten aanzien van de onderwerpkeuze, de argumentatielijnen en theoretische basis van de scriptie nu helderder. Het panel verwacht dat de aangepaste instructieteksten in de studiegids en op de beoordelingsprotocollen, mits adequaat begeleid, zullen leiden tot stageverslagen en scripties die aan de beoogde leerresultaten van de opleidingen voldoen. In de studiegidstekst is dit al opgenomen, maar het panel raadt aan om daarnaast in het begeleidingsproces scherp te blijven op de onderwerpkeuze van scripties en stages.

De stage en het bijbehorende verslag en de scriptie worden beide als eindwerken van de opleidingen gezien. In het kader van de herstelbeoordeling heeft het panel daarom alle stageverslagen en scripties die met de nieuwe beoordelingsprotocollen zijn beoordeeld bestudeerd.

Het panel ziet in de stageverslagen en scripties een duidelijke verbetering ten opzichte van 2017. Sterke punten zijn de structuur en reflectie op de beroepspraktijk en de eigen beroepsbekwaamheid op basis van theorie. In de minder goede stageverslagen was nog verbetering mogelijk in de theoretische onderbouwing en de reflectie. De systematiek waarin de student voor zijn stage zelf leerdoelen vaststelt en die tussentijds en na afronding van de stage evalueert, kan nog steviger in het proces verankerd worden. Het panel adviseert ook om er in de begeleiding op toe te zien dat de persoonlijke leerdoelen zijn afgestemd op de eindkwalificaties van de opleiding en dat studenten reflecteren op hun eigen progressie.

De scripties vond het panel op één na van voldoende kwaliteit. De beroepspraktijk speelt nu een grotere rol in de scripties. Het panel ziet ook dat de lijn van probleemstelling naar analyse en van analyse naar conclusies beter is uitgewerkt. De reflectie op basis van theorie in de scripties zou

volgens het panel nog versterkt kunnen worden. Daarnaast was er één scriptie die qua thematiek in de optiek van het panel niet goed aansloot bij de opleiding tot leraar in Pedagogiek.

Het panel concludeert op basis van de gelezen stageverslagen en scripties dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren.

Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Pedagogiek

Standaard 2: Programma, oriëntatie	voldoende
Standaard 10: Toetsing	voldoende
Standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek

Standaard 2: Programma, oriëntatie	voldoende
Standaard 10: Toetsing	voldoende
Standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter van het panel, dr. L.M.M. (Loes) Houweling, en de secretaris dr. A. (Anna) Sparreboom, verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 4 maart 2020

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET UITGEBREIDE BEOORDELINGSKADER VOOR DE HERSTELBEOORDELING

Introductie

De hbo-bacheloropleidingen *Pedagogiek* en de *Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek* worden aangeboden door de Hogeschool voor Pedagogisch en Sociaal-Agogisch Onderwijs in Groningen.

De hbo-bacheloropleidingen *Pedagogiek* en de *Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek* zijn in grote mate geïntegreerd; in de eerste drie jaar wordt gewerkt aan een (pedagogische) kennisbasis met een sterke theoretische component en pas in het derde jaar maken studenten de keuze voor pedagogiek of de lerarenvariant. In dit rapport zullen de twee opleidingen, tenzij anders vermeld, samen besproken worden.

In 2017 werden bij beide opleidingen 3 van de 11 standaarden als 'onvoldoende' beoordeeld, waarmee het eindoordeel over beide opleidingen ook 'onvoldoende' was. Zoals zal blijken, heeft het panel gezien dat de opleidingen aan de Hogeschool voor Pedagogisch en Sociaal-Agogisch Onderwijs sinds 2017 grote stappen hebben gemaakt. De voorgenomen verbetermaatregelen zijn passend en goed uitgevoerd. Het panel denkt dat de opleidingen, omdat ze een relatief klein docentencorps hebben, baat zouden hebben bij frequentere uitwisseling met docenten van andere instellingen en vertegenwoordigers van het werkveld.

Standaard 2: Programma, oriëntatie

Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Bevindingen en overwegingen in 2017

Het panel was in 2017 van mening dat het inoefenen van beroepsvaardigheden in beide opleidingen niet voldoende aan bod kwam. In beide programma's werd in de vorm van simulaties, casuïstiek en oefeningen wel aandacht besteed aan de praktijk, maar het panel achtte dat niet toereikend om studenten die nog niet in onderwijs of pedagogiek werkzaam waren met het werkveld in aanraking te brengen en hen daarop voor te bereiden. Aan beroepsvaardigheden, het ontwikkelen en geven van advies, de analyse van complexe situaties, begeleidingsvaardigheden en het werken in een organisatie werd volgens het panel in het toenmalige onderwijsprogramma niet voldoende aandacht besteed.

Daarnaast was - in de optiek van het panel - een stage als programmaonderdeel in jaar 4 te laat om studenten gelegenheid te geven hun vaardigheden in de praktijk te ontwikkelen. De eenmaligheid van de stage was daarvoor ook niet bevorderlijk. Het panel zag ook nog een ander risico in de late programmering van de stage; studenten zonder relevante vooropleiding of pedagogische werkring of onderwijsbaan zouden hierdoor er mogelijkterwijs te laat achter kunnen komen dat het beroep van pedagoog of leraar niet voor hen is weggelegd.

Het panel concludeerde dat de opleidingen meer nadruk zouden moeten leggen op het trainen van beroepsvaardigheden in praktijksituaties en dat studenten eerder in contact zouden moeten worden gebracht met de praktijk. Op basis hiervan beoordeelde het panel standaard 2 (programma, oriëntatie) bij beide opleidingen als onvoldoende.

Bevindingen en overwegingen in 2020

De opleidingen hebben drie maatregelen genomen om de door het panel gesignaleerde tekortkomingen op standaard 2 te herstellen:

- invoeren van twee leerlijnen werkveldoriëntatie
- invoeren van werkveldopdrachten
- uitbreiden van de beschikbare ECTS voor werkveldoriëntatie

Leerlijnen en werkveldopdrachten

De opleidingen hebben de programma's aangepast, waardoor studenten eerder in aanraking komen met de beroepspraktijk (zie het overzicht van de programma's in bijlage 2). Hierbij is ervoor gekozen om het programma van het eerste jaar ongewijzigd te laten. Dit jaar is gewijd aan het opbouwen van een theoretische kennisbasis. In het programma van jaar 2 en 3 zijn 13 werkveldopdrachten geïntroduceerd. Een deel van deze opdrachten is in studiejaar 2018-19 ingevoerd, een ander deel in 2019-20. Er is ruimte voor de werkveldopdrachten vrijgemaakt in het programma door de vakken Methodologie en Statistiek en de stage te verkleinen met 4 EC. Ook zijn oude opdrachten omgevormd zodat een werkveldcomponent aan het vak kon worden toegevoegd.

De werkveldopdrachten bestaan bijvoorbeeld uit het interviewen van een zorg- of onderwijsprofessional, het onderzoeken van de toetspraktijk op een school, het bijwonen en zelf voeren van een oudergesprek en het opstellen van een begeleidingsplan voor een kind met een hulpvraag. De werkveldopdrachten zijn divers, maar hebben gemeen dat zij studenten kortere of langere tijd in aanraking brengen met een actor uit het pedagogische werkveld. Studenten kunnen hierdoor kennismaken met zowel organisaties en professionals als doelgroepen (kinderen of jongeren). In sommige werkveldopdrachten worden studenten ook uitgenodigd te reflecteren op de beroepspraktijk, in een geschreven verslag of in intervisiebijeenkomsten op het instituut. Zoals past bij de visie van de hogeschool wordt in de meeste opdrachten ook gevraagd de in het werkveld opgedane ervaring te koppelen aan theoretische kaders, of andersom.

Het panel vindt de nieuw ontwikkelde werkveldopdrachten er duidelijk en aantrekkelijk uitzien. Gedurende het locatiebezoek merkte het panel dat ook docenten enthousiast zijn over de ontwikkelde opdrachten en de leeropbrengsten voor studenten. De werkveldopdrachten bieden studenten niet alleen een kennismaking met de praktijk, maar ook een gelegenheid om competenties, zoals bijvoorbeeld assertiviteit, te trainen. Het panel raadt aan om de stof explicieter te koppelen aan de eigen eindtermen én de landelijke opleidings- en competentieprofielen en deze op te nemen in de opdrachtomschrijvingen, zodat studenten goed voor ogen hebben aan welke eindkwalificaties zij werken.

De vertegenwoordigers van het werkveld die het panel sprak, zijn ook over de werkveldopdrachten te spreken. Om te garanderen dat studenten aan de gang gaan met vraagstukken die relevant zijn voor de praktijk, worden werkveldvertegenwoordigers ook betrokken bij het formuleren van de opdrachten. Tot dusverre is er één bijeenkomst van werkveldvertegenwoordigers geweest, maar de opleiding is van plan daarmee door te gaan. Het panel juicht het voornemen toe om deze vertegenwoordigers te betrekken bij het door ontwikkelen van de werkveldopdrachten.

De opleiding heeft twee leerlijnen gericht op werkveldoriëntatie ontwikkeld: Jeugdzorg en Doceren in de BVE-sector (BVE staat voor beroepsonderwijs en volwasseneneducatie). Deze leerlijnen bestaan uit geclusterde vakken met een werkveldopdracht en/of een assessment in de vorm van een werksimulatie. Het panel denkt dat de beroepsoriëntatie door het invoeren van de leerlijnen duidelijker in de programma's aanwezig is en beter herkenbaar is voor studenten. De volgende stap is om de werkveldopdrachten te evalueren en in samenspraak met het werkveld verder te ontwikkelen. Het panel adviseert om daarbij ook aandacht te besteden aan de samenhang tussen de werkveldopdrachten, om zo de leerlijnen te versterken. Om diezelfde reden beveelt het panel aan om iemand een regiefunctie te geven over de leerlijnen.

Stage

De opleiding heeft ervoor gekozen om de stage niet naar voren te plaatsen in het curriculum. Zij meent dat studenten de gelegenheid moeten hebben om een gedegen kennisbasis op te bouwen in de eerste drie jaar voorafgaand aan een stage. Het opsplitsen van de stage in meerdere kleine stages is praktisch niet haalbaar, omdat veel SPO-studenten werk en studie combineren. De instelling houdt ook vast aan één stage, in jaar 4, omdat veel studenten al werkzaam zijn en de (pedagogische) beroepspraktijk al kennen. Het panel vindt het voor studenten die niet in een relevant werkveld werken jammer dat er slechts één stage is, maar stelt vast dat studenten door de

werkveldopdrachten wel eerder en intensiever in aanraking komen met de beroepspraktijk dan voorheen. Zij hebben nu toch gelegenheid om hun beroepsvaardigheden buiten de muren van het instituut te oefenen. Het programma stelt studenten voldoende in de gelegenheid om passende professionele onderzoeks- en beroepsvaardigheden te ontwikkelen. En het panel heeft er op basis van het enthousiasme van de docenten vertrouwen in dat de voorbereiding op de beroepspraktijk voldoende prominent is in de opleidingen. Het panel concludeert dat de eerdere tekortkomingen voldoende zijn hersteld.

Conclusie

Bacheloropleiding Pedagogiek: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 10: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen en overwegingen in 2017

De beoordelingsrapporten van 2017 vermelden op p.19:

'De beoordelingsprotocollen van zowel de stage als de scriptie voldoen naar het oordeel van het panel daarentegen niet. De beoordelingscriteria in deze protocollen zijn weinig scherp en concreet geformuleerd. Ook komen in de criteria de beoogde leerresultaten visievorming en beroepsvaardigheden onvoldoende aan bod. Daarom is moeilijk of niet vast te stellen of de eindwerken van de studenten aan de beoogde leerresultaten beantwoorden. Daarnaast is bij de scripties niet duidelijk hoe beide examinatoren samen tot een cijfer komen, met name niet of ze elk voor zich eerst een cijfer geven of gelijk gezamenlijk tot een cijfer komen.'

De opleidingen hebben vier verbetermaatregelen doorgevoerd om de tekortkomingen op standaard 10 te herstellen:

- expliciet verwoorden welke eindkwalificaties getoetst worden met de scriptie
- aanpassen van het schema eindkwalificaties
- aanpassen beoordelingsprotocol scriptie: expliciete opname specifieke criteria
- opnemen van vakoverstijgende leerdoelen in het beoordelingsformulier voor de stage
- opnemen van sectie voor eindcijfer op beoordelingsformulier scriptie

Bevindingen in 2020

Beoordelingsprotocollen stage en scriptie

Het panel stelt vast dat de opleidingen een grote verbetering hebben gemaakt inzake de beoordeling van scripties en stages. De beoordelingsprotocollen zijn compleet vernieuwd. Alle in het herstelplan genoemde maatregelen ten aanzien van toetsing zijn in de nieuwe protocollen doorgevoerd.

De opleidingen hebben zich in de herstelprocedure gericht op de 'eigen' beoogde leerresultaten, zoals beschreven bij standaard 1, en hebben die explicieter gemaakt in zowel de opdrachtomschrijvingen van stage en scriptie in de studiegids, als in de beoordelingsprotocollen van stage en scriptie. Het is nu goed mogelijk om vast te stellen of en in hoeverre stages en scripties voldoen aan de door de opleidingen beoogde leerresultaten. Het panel suggereert om de landelijke opleidings- en competentieprofielen bij de verdere doorontwikkeling van de beoordelingsprotocollen ook op te nemen zodat de studenten nog sterker op hun professionele ontwikkeling gericht worden. Het panel denkt, net als de docenten die het sprak, dat de protocollen nog beter zouden werken als het aantal beoordelingscriteria wordt gereduceerd en de omzetting van plussen en minnen in deelcijfers meer wordt toegelicht.

Op het beoordelingsformulier voor de scriptie is een aparte sectie opgenomen die is gewijd aan de bepaling van het eindcijfer. Hierop worden de becijfering van de eerste en tweede beoordelaar opgenomen. Het eindcijfer wordt in onderling overleg tussen de twee beoordelaars vastgesteld. Er is ook ruimte voor een toelichting op de bepaling van het eindcijfer. Het panel stelt vast dat door deze aanpassingen nu inzichtelijk is dat de twee beoordelaars eerst onafhankelijk beoordelen en daarna, na kallibratie, tot een eindoordeel komen. Soms wordt er echter geen toelichting opgenomen in het daarvoor bestemde tekstvak. Om de transparantie van de beoordeling te vergroten, raadt het panel aan om erop toe te zien dat ook de kwalitatieve argumenten voor het eindcijfer op het formulier worden vermeld. Het panel vond de eindcijfers in een enkele gevallen wat aan de hoge kant. Het denkt dat het inzetten van meer verschillende beoordelaars in combinatie met kallibratie met externen nuttig kan zijn om de eigen standaarden te toetsen.

Ook in de andere secties van de beoordelingsformulieren van zowel stage als scriptie zijn de kwalitatieve onderbouwingen van de beoordelingen een aandachtspunt. Kwalitatieve argumenten maken het voor studenten makkelijker om te begrijpen hoe de plussen en minnen op de verschillende deelaspecten leiden tot een cijfer. Het panel raadt daarom aan om docenten te laten oefenen met het geven van goede kwalitatieve onderbouwingen van hun oordeel en regelmatig met elkaar te kalibreren. In het geval van de stage adviseert het panel om het verslag van het eindgesprek met stagedocent (van de opleiding), stagebegeleider (op de stageplek) en student bij het beoordelingsdossier te voegen. Op die manier worden de beoordelingen in plussen en minnen nader toegelicht. Bovendien maakt de toevoeging van het verslag voor de student, én toekomstige visitatiecommissies beter inzichtelijk hoe de beoordeling van de stagebegeleider meeweegt in de becijfering.

Het panel heeft nog twee tips voor de verdere ontwikkeling van de beoordelingsprotocollen. Het eerste betreft de weging van de verschillende beoordelingsaspecten van de scriptie. Op dit moment weegt reflectie (20%) even zwaar als taal/stijl en lay-out samen (beide 10%). Aangezien reflectie een belangrijk aspect is van de beoogde leerresultaten, zou het advies van het panel zijn om dit zwaarder te laten meewegen dan taal/stijl en lay-out. Ten slotte suggereert het panel om op de beoordelingsformulieren van stage en scriptie een aantal beoordelingscriteria voorwaardelijk te maken, zoals het volgen van de APA-richtlijnen voor literatuurverwijzingen in de scriptie. Door deze aspecten te scoren met 'voldaan' en niet mee te nemen in de bepaling van het cijfer, wordt de beoordeling meer toegespitst op de kerncriteria en kan het onderscheidend vermogen van de beoordelingsformats vergroot worden, want de cijfers van de stageverslagen in de steekproef vielen nu allemaal in dezelfde range.

Overwegingen in 2020

Het panel stelt vast dat de in 2017 geconstateerde tekortkomingen voldoende zijn hersteld. Visievorming en de ontwikkeling van beroepsvaardigheden zijn beter verankerd in de opdrachtomschrijvingen en beoordelingsprotocollen, waardoor studenten scherper voor ogen hebben waar zij aan werken. Door deze aanpassing kan ook worden vastgesteld of studenten de door de opleiding beoogde leerdoelen van stage en scriptie behalen. Het panel constateert ook dat de twee beoordelaars nu onafhankelijk van elkaar tot een cijfer komen.

Met de ontwikkeling van nieuwe beoordelingsprotocollen is in de optiek van het panel een goede verbetering gemaakt ten aanzien van de toetsing van stages en scripties. Tijdens het locatiebezoek heeft het panel met docenten en leden van de examencommissie over toetsing gesproken. Het viel het panel op dat bij de docenten goede onderwijskundige expertise, juist ook op het gebied van toetsing, aanwezig is, maar dat deze nog niet altijd ten volle wordt benut. Het panel heeft er op basis van de aanwezige expertise en de manier waarop docenten en opleidingsbestuur over toetsing spraken, vertrouwen in dat zij in staat zijn om bovenstaande aandachtspunten aan te pakken.

Hoewel dit buiten het bereik van deze herstelbeoordeling valt, ziet het panel kansen voor verdere professionalisering van de huidige toetspraktijk, waarbij de expertise van de examencommissie beter kan worden benut. In de optiek van het panel zouden de opleidingen baat hebben bij een proactieve

houding van de examencommissie ten aanzien van zowel de verdere ontwikkeling van beoordelingsprotocollen en de kwaliteitscontrole van scripties, stageverslagen en beoordelingen. Kallibratiesessies kunnen bevorderlijk zijn om de eigen beoordelingsstandaarden te toetsen, af te stemmen en zodoende te versterken.

Ten slotte adviseert het panel om meer docenten in te zetten als scriptie- en stagebegeleider dan nu het geval is. Het verdelen van de scriptie- en stagebegeleiding en –beoordeling over een grotere groep docenten, in combinatie met meer kallibratie, zou de betrouwbaarheid van de beoordelingen in haar optiek versterken. Het panel was blij tijdens het locatiebezoek te merken dat het opleidingsbestuur deze aanbevelingen ter harte neemt.

Conclusie

Bacheloropleiding Pedagogiek: het panel beoordeelt Standaard 10 als 'voldoende'

Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek: het panel beoordeelt Standaard 10 als 'voldoende'.

Standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Bevindingen en overwegingen in 2017

De stage en het bijbehorende verslag en de scriptie worden beide als eindwerken van de opleidingen gezien.

De beoordelingsrapporten van 2017 vermelden op p.18 en 19:

'De stageverslagen en de scripties die het panel heeft bestudeerd, voldoen naar de mening van het panel niet. Dat is een gevolg van de gebreken in de onder standaard 10 besproken beoordelingsprotocollen. De stageverslagen en de scripties voldoen wel, als deze protocollen in acht worden genomen. Ze voldoen echter niet, als ze afgezet worden tegen de beoogde leerresultaten van de opleiding. Met name de beoogde leerresultaten visievorming en beroepsvaardigheden zijn naar het oordeel van het panel ook in relatie tot het docentschap in onvoldoende mate in de stageverslagen en in de scripties terug te zien. De stageverslagen getuigen bijvoorbeeld wel van persoonlijke vaardigheden maar onvoldoende van beroepsvaardigheden. Bovendien ontbreekt het vaak aan een reflectie vanuit de gedegen theoretische basis die de opleiding zegt na te streven. In een aantal van de scripties zou daarnaast strikter aan de lijn van probleemstelling naar analyse en van analyse naar conclusies vastgehouden moeten worden'

In het rapport over de *Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek* is na bovenstaande passage toegevoegd:

'Tot slot merkt het panel op dat enkele van de scripties over onderwerpen gingen die voor een opleider of leraar minder relevant zijn.'

De opleidingen hebben zeven verbetermaatregelen doorgevoerd om de tekortkomingen op standaard 11 te herstellen:

- expliciteren doelstellingen en karakter scriptie
- realiseren sterkere connectie tussen thematiek scripties en lerarenopleiding
- versterken relatie scriptie met beroepspraktijk
- verbeteren argumentatielijn in scripties
- realiseren doelstellingen stage (visievorming en beroepsvaardigheden)
- vergroten theoretische reflectie in stageverslag
- opwaarderen stage door te beoordelen op tienpuntsschaal

De meeste van deze maatregelen bestonden uit het aanpassen van de studiegidsteksten over de stage en de scriptie. Daarnaast zijn, zoals bij standaard 10 besproken, de beoordelingsprotocollen vernieuwd.

Bevindingen en overwegingen in 2020

Het panel constateert dat de verbetermaatregelen de tekortkomingen adresseren en goed zijn uitgevoerd. In de instructies voor de scriptie en het stageverslag is nu helder omschreven wat van studenten verwacht wordt met betrekking tot visievorming en beroepsvaardigheden. Ook zijn de eisen ten aanzien van de onderwerpkeuze, de argumentatielijn en theoretische basis van de scriptie nu helderder. Het panel verwacht dat de aangepaste instructieteksten in de studiegids en op de beoordelingsprotocollen, mits adequaat begeleid, zullen leiden tot stageverslagen en scripties die aan de beoogde leerresultaten van de opleidingen voldoen. In de studiegidstekst is dit al opgenomen, maar het panel raadt aan om daarnaast in het begeleidingsproces scherp te blijven op de onderwerpkeuze van scripties en stages.

Het panel heeft alle stageverslagen en scripties die met de nieuwe beoordelingsprotocollen zijn beoordeeld, bekeken. Vanwege de recente uitvoering van de verbetermaatregelen was het nog niet mogelijk om van elke afstudeerder zowel stageverslag als scriptie te zien. Van vier studenten heeft het panel wel beide werken bekeken.

In de stageverslagen ziet het panel een duidelijke verbetering ten opzichte van 2017. De beste stageverslagen zijn goed gestructureerd en bevatten reflecties op de beroepspraktijk en de eigen beroepsbekwaamheid op basis van theorie. In de minder goede stageverslagen laat de theoretische onderbouwing te wensen over en blijft de reflectie wat aan de oppervlakte. De systematiek waarin de student voor zijn stage zelf leerdoelen vaststelt en die tussentijds en na afronding van de stage, mede aan de hand van feedback van derden evalueert, kan nog steviger in het proces verankerd worden, maar er is in de optiek van het panel duidelijke verbetering zichtbaar. In één geval vond het panel het leerdoel dat de student had gesteld (aanpassen van het spreektempo) niet passend voor een stage in het vierde jaar van een hbo-opleiding. Het panel adviseert om er in de begeleiding op toe te zien dat de persoonlijke leerdoelen zijn afgestemd op de eindkwalificaties van de opleiding (die in relatie staan tot de landelijke eindkwalificaties) en dat studenten reflecteren op hun eigen progressie. Dit zal de diepgang van de reflectie in de stageverslagen nog vergroten.

De scripties vond het panel op één na van voldoende kwaliteit. De beroepspraktijk speelt nu een grotere rol in de scripties; dit blijkt bijvoorbeeld uit de opname van aanbevelingen voor de pedagogische praktijk. Het panel ziet ook dat de lijn van probleemstelling naar analyse en van analyse naar conclusies beter is uitgewerkt. Bij de beste scripties wordt de keuze van de methode goed verantwoord en onderbouwd met literatuur en is het theoretisch kader omvangrijk en goed uitgewerkt. De zwakkere scripties hebben bijvoorbeeld een onduidelijke opbouw of onderzoeksvraag of vertonen tekortkomingen bij de data-analyse. De reflectie op basis van theorie in de scripties zou volgens het panel nog versterkt kunnen worden. Daarnaast was er één scriptie die qua thematiek in de optiek van het panel niet goed aansloot bij de opleiding tot leraar in Pedagogiek.

Het panel concludeert op basis van de gelezen stageverslagen en scripties dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren.

Conclusie

Bacheloropleiding Pedagogiek: het panel beoordeelt Standaard 11 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek: het panel beoordeelt Standaard 11 als 'voldoende'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel beoordeelt Standaard 2, 10 en 11 bij de *bacheloropleiding Pedagogiek* als 'voldoende'. Het oordeel 'voldoende' op Standaard 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 blijft gehandhaafd. Daarmee wordt het eindoordeel voor de opleiding eveneens 'voldoende'.

Het panel beoordeelt Standaard 2, 10 en 11 bij de *bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek* als 'voldoende'. Het oordeel 'voldoende' op Standaard 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 blijft gehandhaafd. Daarmee wordt het eindoordeel voor de opleiding eveneens 'voldoende'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Pedagogiek* als 'voldoende'.

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek* als 'voldoende'.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BEOOGDE EINDKWALIFICATIES

De opleiding acht de volgende persoonlijke vaardigheden essentieel, met daaraan gekoppeld een operationalisatie in indicatoren:

- Communicatieve vaardigheden (luisteren, waarnemen en observeren, vragen stellen, samenvatten/parafraseren, schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid, mondelinge uitdrukkingsvaardigheid, samenwerken);
- Contact maken en nabijheid (gevoelens onder woorden brengen, empathie/inleven, humor gebruiken, aanraken, sensitiviteit, tact, relaties onderhouden, klantgerichtheid, coaching mensgericht);
- Weerbaarheid (conflicthantering, stressbestendigheid, assertiviteit, grenzen stellen, zelfverzekerd zijn, confronteren, corrigeren, feedback geven, onderhandelen, creativiteit, besluitvaardigheid);
- Doelgerichtheid (doelen stellen, plannen en organiseren, initiatief nemen, discipline, zorgvuldigheid, flexibiliteit, delegeren, coaching taakgericht);
- Reflexiviteit (feedback ontvangen, probleemanalyse, oordeelsvorming, visie, onafhankelijkheid).

Eindkwalificaties

- A: De student is in staat vanuit een theoretisch kader te reflecteren op de pedagogische praktijk;
- B: De student heeft op basis van reflectie op de pedagogische praktijk een visie op die praktijk ontwikkeld, op basis waarvan een aanzet tot het ontwikkelen van een beroepshouding is gegeven en op basis waarvan deze beroepshouding in de praktijk verder kan worden ontwikkeld;
- C: De student beschikt over beroepsvaardigheden;
- D: De student beschikt over academische vaardigheden.

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S

Bacheloropleiding Pedagogiek

De opleiding HBO-pedagogiek is een vierjarige HBO-opleiding met een programma van 240 ECTS. Afronding van de opleiding geeft recht op het voeren van de titel 'Bachelor of Arts'. De opleiding kent twee beroepsdifferentiaties, te weten Jeugdzorg en Onderwijsbegeleiding. De beroepsdifferentiatie Jeugdzorg maakt deel uit van het uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker. Studenten kunnen binnen de HBO-pedagogiek opleiding kiezen voor een academische route met twee varianten: een route die aansluit op de universitaire masterroutes binnen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijswetenschappen (academische route Pedagogiek en Onderwijswetenschappen) en een route die aansluit op de master Orthopedagogiek (academische route Orthopedagogiek).

Bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek

De lerarenopleiding Pedagogiek is een vierjarige HBO-opleiding met een programma van 240 ECTS. Afronding van de opleiding geeft recht op het voeren van de titel 'Bachelor of Education'. Studenten volgen de beroepsdifferentiatie Didactiek voor het beroepsonderwijs (voorheen Lerarenvariant) en daarnaast kiezen ze of de beroepsdifferentiatie Jeugdzorg of de beroepsdifferentiatie Onderwijsbegeleiding. De opleiding leidt op tot een tweedegraads lesbevoegdheid in de Pedagogiek. Studenten kunnen binnen de Lerarenopleiding kiezen voor een academische route met twee varianten: een route die aansluit op de universitaire masterroutes binnen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijswetenschappen (academisch route Pedagogiek en Onderwijswetenschappen) en een route die aansluit op de master Orthopedagogiek (academische route Orthopedagogiek).

Schematisch overzicht van de beroepsgerichte opleiding

Pedagogiek 1	Gezinspedagogiek	Sociologie 1	Filosofie 1	Psych. Introductie	Psych. Toegepast	Filosofie van opv. en ond.	Referaat practicum	JAAR 1 Prope- deuse
15	4	7	7	6	7	10	4	60
Pedagogiek 2	Filosofie 2	multicultu- raliteit in onderwijs en jeugdzorg	Sociologie 2	Subdisciplines: Andragogiek (10) Onderwijskunde (10)		Beroeps- oriëntatie en internationa- lisering		JAAR 2
15	7	6	8	20		4		60
3 Taakvelden ¹⁾		Subdiscipline: Orthopedagogiek	Beroeps- differen- tiatie ²⁾	Statistiek		Methodo- logie		JAAR 3
3 x 6 = 18		10	2x9=18	6		8		60
1 Taakveld ¹⁾		STAGE		SCRIPTIE				Jaar 4
6		38		16				60

¹⁾ Visie en profilering, Advisering en begeleiding, Beleid en organisatie, Gespreksvoering en rapportage

²⁾ Keuze uit: Didactiek voor het beroepsonderwijs, Onderwijsbegeleiding, Jeugdzorg

Schematisch overzicht van de academische route

Overeenkomstig jaar 1 reguliere beroepsgerichte opleiding						JAAR 1 Propedeuse 60
Overeenkomstig jaar 2 reguliere beroepsgerichte opleiding, met uitzondering van Statistiek in plaats van Multiculturaliteit in onderwijs en jeugdzorg						JAAR 2 60
1 Taakveld¹⁾	1 Beroeps-differentiatie²⁾	Subdiscipline Orthopedagogiek / Diagnostiek en behandeling PABA5213 ³⁾	Acad. vakken⁴⁾	Statistische modellen 1 PABAP036	Meth. en techn. van onderz. id soc. wetenschappen PABAP037	JAAR 3
6	9	10	4 x 5 = 20	7	8	60
1 Taakveld¹⁾	3 Methodologie vakken: Testtheorie PABA2056 (5) Statistische modellen 2 PABA2058 (5) Kwalitatieve methoden in de sociale wetenschappen PABA2059 (5)		STAGE	SCRIPTIE		JAAR 4
6	3 x 5 = 15		19	20		60

¹⁾ Keuze uit: Visie en profilering, Advisering en begeleiding, Beleid en organisatie, Gespreksvoering en rapportage

²⁾ Keuze uit: Didactiek voor het beroepsonderwijs Onderwijsbegeleiding, Jeugdzorg

³⁾ Studenten uit de academische route Pedagogiek en Onderwijskunde volgen het reguliere HBO-vak Orthopedagogiek, studenten uit de academische route Orthopedagogiek volgen Diagnostiek en behandeling PABA5213. Ze krijgen hiervoor wel 10 ECTS.

⁴⁾ Academische route Pedagogiek en Onderwijskunde: vier vakken (Ontwikkelings- en onderwijspsychologie, Effectiviteit van Onderwijs en levenslang leren PABA3312, Kind en jeugd en Onderwijsethiek). Zie tabel derde studiejaar academische route Pedagogiek en Onderwijskunde.
Academische route Orthopedagogiek: Neuropsychologie-Orthopedagogiek, Gedrags- en opvoedingsproblemen, Leer- en onderwijsproblemen en Ondersteuning aan personen met beperkingen. Zie tabel derde studiejaar academische route Orthopedagogiek.

BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA

Bezoekdatum: 22 januari 2020

Locatie: Grote Rozenstraat 38, Groningen

TIJD	ONDERDEEL	AFVAARDIGING
9.00-10.00	Voorbespreking panel	Panel
10.00-10.15	Presentatie opleiding	Management
10.15-11.00	Gesprek visie en oriëntatie (gericht op Standaard 2)	Open voor iedereen
11.00-11.15	Pauze/overleg	Panel
11.15-12.00	Gesprek Toetsing (gericht op Standaard 10 en 11)	Vertegenwoordigers examencommissie en docenten
12.00-13.00	Pauze/overleg	Panel
13.00-13.45	Gesprek Beroepspraktijk	Vertegenwoordigers beroepenveld en alumni. Docenten / stagebegeleiders
13.45-14.00	Pauze/overleg	Panel
14.00-14.30	Gesprek studenten	Vertegenwoordigers studenten
14.30-15.00	Overleg	Panel
15.00-15.30	Terugkoppeling formeel verantwoordelijken	Vertegenwoordigers bestuur en opleidingsvertegenwoordigers
15.30-17.00	Opstellen voorlopige bevindingen	Panel

BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek alle stages en scripties bestudeerd die zijn beoordeeld met de nieuwe protocollen (18 in totaal):

- 4 scripties en 4 stageverslagen van de bacheloropleiding Pedagogiek
- 6 scripties en 4 stageverslagen van de bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek.

De gegevens van de eindwerken zijn bekend bij QANU en zijn op aanvraag beschikbaar.

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels in hard copy en deels via de elektronische leeromgeving):

- Stand van zaken notitie
- Herstelplan
- Studiegids 2019-2020
- Rapporten en besluiten n.a.v. visitatie in 2017
- Beoordelingsprotocollen stage en scriptie
- 8 werkveldopdrachten
 - Advisering en Begeleiding
 - Beleid en Organisatie (inclusief beoordelingscriteria)
 - Beroepsoriëntatie en Internationalisering
 - Didactiek voor het Beroepsonderwijs
 - Gespreksvoering en Rapportage (inclusief beoordelingsmodel)
 - Multiculturaliteit in Onderwijs en Jeugdzorg (inclusief beoordelingsmodel)
 - Onderwijskunde (inclusief beoordelingscriteria)
 - Visie en Profilerings
- Gemaakt werk werkveldopdrachten
 - Onderwijskunde
 - Orthopedagogiek
 - Pedagogiek 2 (video)
- Portfolio/Stage Uitstroomprofiel Jeugd- en gezinsprofessional
- Gedenkboek: Marjolein Kuitert (2018). *Betekenis van Onderwijs. Een eeuw stichting Pedagogisch onderwijs aan de Rijksuniversiteit te Groningen (1918-2018)*. (Groningen: Zalsman)